

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorii foiei, pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețulu prenumeratiunii pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țări străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscratiunile se plătescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 34.

ANULU XXIII.

Săbiiu în 113 Maiu 1875.

Săbiiu 30 Aprile.

Suntemu mai bogati cu diece dile de evenimente, că până acum. Dilele aceste diece au adausu paginile istoriei bisericești noastre naționale și putem dice spre multiamirea noastră. Dreptatea, avendu totu-déun'a de a învinge multe obstacule, le învinge încetu, dara în fine totu le învinge. Unu procesu de felulu acest'a, va se dica, împreunatu cu ostaculi, cu greutăți, se desfășura, acum de ani încôce, inse, cu tota sarutarea din anulu trecut, se desfășura progresandu.

Suntu înca prea ingramadite impresiunile ce ni li-a lasatu sinodulu nostru archidieceșanu. Fia-care din impresiuni se nisuesce a se înalță la nivelulu de unde se pôta fi pricepute și comunicate mai departe. De aceea va fi astadi cu anevioia a apretia totu ce s'a petrecutu în sinodu din firu în peru, și asiă parerea ce ni o dămu asupr'a lui priveșce numai părțile generalu și mai momentușe.

Celu dintăiu momentu alu sinodulu nostru archidieceșanu lu constituio la tota întimplarea cuventarea-programa a Escelentiei Sele presiedintelui sinodale, cunoscuta dejă cetitoriloru nestrî, carea dupa noi culminéza în următoarele:

„Voiu fololi deosebii tôte medilôcele instructive spre acea, că moralitatea creștineșca sa se înradacineze la poporulu nostru; spre acestu scopu dorescu a vedé sant'a noastră biserică prevediuta cu preoti luminați și cu invetiatori bine cualificati pentru a respandii cultura cea adeverata între poporu.

Nu voiu suferi nici odăta, că pasiunile și interesele particulari sa aiba rol în viața noastră bisericeșca, ci mai vertosu voiu lucră spre a se face între noi cătu mai strense legaturile dragostei creștinești și a se realisa pretotindeni principiulu comuniunii, în carea ne aflămu că creștini, că membri ai unei provincii metropolitane și mai departe că membri archidieceșei noastre.

Bun'a armonia între cleru și poporu e o condițione esențiala la prosperarea noastră; acest'a trebuie sa se sustiena nebanțuita, prin respectarea reciproca a dreptulu de a participă ambele aceste elemente constitutive ale bisericești la regularea și dirigerea trebilor bisericești dupa mesur'a prevediuta în statutulu organicu.

Chiamarea mea este mai departe a priveghia și a lucră într'acolo: că disciplin'a, rondulu bunu, dreptatea, ecuitatea, amôrea și fratietatea sa domnéșca între noi, și cu aceste sa stralucéșca archidieceșca noastră, și sa se presinte cătu mai demna de rangulu ce-lu are fatia de celelalte eparchii.“

Cuvintele aceste combinate cu propunerea comisiunii ad hoc, carea referă în ședința cea din urma a sesiunii, ne dau garanția cea mai mare și mai bună de unu viitoriu, care nu e alta decâtu calea progresulu către care nisuiam și pe care și astadata lu salutăm.

Unu incidentu regretabilu s'a arătat în sinodu, întielegemu două întepelatiuni din urma din partea dep. Macelariu și Branisce, nejustificate sub nici unu punctu de vedere. Au avutu inse și acele unu rezultatu favorabile pentru caus'a cea drépta, pentruca au indignatu prin neadeverat'a espunere a lucruriloru sinodulu întregu.

Sinodulu archidieceșanu,

Siedinti'a VI

(dela 25 Aprile v.)

Siedinti'a se deschide la 5 1/2 ôre d. a. Protocolulu ședinței trecute nefiindu găta autenticarea lui se amana pe ședinți'a proxima.

La ordinea dilei urméza continuarea raportulu comisiunii pentru arondarea protopopiatelor.

Asupr'a petitiuniloru comunelor: Cublesiu rom. Dancu, Poinția Tomei, Merisioru și Feresdiu, a comunei Glimbaca, Mukendorf, Sambet'a superiôra, Dragusiu, Vistea super. Sarpatak, Presaca, Tiantiaru, Mukendorf și Critiu, — în caus'a arondării loru la protopresbiteratele respect. comisiunea propune: că aceste rogări sa se transpuna Consistoriulu spre a se decide în I instantia conformu conclusulu sinodalu.

Se primesce.

Asupr'a cererei sinodulu ppscudu din Sasu-Sebesiu pentru reincorporarea comunelor Inuri, Oard'a de susu, Limb'a-Ciugudu, și Saracșeu la ppresbiteratulu Sasu-Sebesiulu comisiunea propune; sa se transpuna rogarea la Consistoriu spre a se rectifică arondarea comunelor conformu conclusulu sinodale la ppresbiteratulu Săbiiulu și Albei-Iuli'a și anume: cele reclamate ale lasă la Sabesiu, cu esceptiunea Seracșeulu, care sa se dea ppresbiteratulu Orestiei, iera la Alb'a-Iuli'a sa se adauge comunele: Rimeti, Satu-Ponoru, Valea-Geoagelului, Valea-Inzelului și Olteni, — cari au fostu remasu afara din cerculariu, precum și Mogosiu, Miclesci, Mamaligari, și Valea Barnei.

Se primesce.

La rogarea mai multor reprezentanti din protopresbiteratulu Bersei pentru numirea istorica de a Branului și pentru nedefigerea centrulu ppscudu; — comisiunea propune, că numirea de ppresbiteratu alu „Branulu“ sa se încuviintieze, iera ședinți'a sa se sustiena în Zernesci.

Dep. Branu de Lemenyi e de parere, ca de ôre-ce rogarea n'a venit din partea sinodulu ppscudu și nu pôte deminti asigurarea protopresbiterulu, acum Epis. Aradulu P. Metianu, fiindu subscrișca numai de unii individi privati,* cererea loru sa nu se încuviintieze.

Dupa ce a mai vorbitu Puscariu și Macelariu sinodulu la propunerea dep. Bolog'a decide:

Conclusulu sinodulu din anulu trecut relativu la nomenclatur'a și ședinți'a ppresbiteratulu Birsei se sustiene.

Terminându-se discussiunea asupr'a arondării ppiatelor urméza la ordinea dilei raportulu comisiunii pentru regularea parochielor.

Referentulu I. Popescu în numele comisiunii amintesc, cumca Consistoriulu arch. prin conclusulu sinodulu din a. tr. Nr. prot. 41 a fostu însărcinatu a) sa faca unu conspectu detaiatu despre tôte parochiele devenite vacante dela 1873—1875 și despre întregirea lor cu parochii și administratori, precum și despre acea, ca câte parochii s'au redus, și în câte s'au potutu efeptu îmbunatărea sortiei preotilor; b) că nice o parochia vacanta sa nu se întregéșca până nu se va stabili mai întâiu pe basea legi dotarea preotulu; — apoi re-

* Aici a fostu lapsus linguae de care amintiram în nrulu trecut și pe care dlu Branu mai tardiu l'a retrasu. R.

portéza referentulu, cumca Consistoriulu prin conspectulu seu arata, ca în restempulu susu indigitatu au devenitu 71 parochii vacante, din cari 3 s'au redus, iera 31 s'au prevediutu cu parochii și 37 suntu administrate de administratori parochiali. Incătu pentru îmbunatărea sortiei preotilor, Consistoriulu dice, ca nu se pôte constată cu siguritate, fiindu ca protocoalele sinodelor parochiali suntu mance în privința acést'a, dara e de firma credința, ca prin regularea ce a urmatu, starea preotilor în unele parochii în totu casulu s'a îmbunatătitu.

Comisiunea avendu în vedere conclusulu susu citatu alu sinodulu arch. propune:

1) că acelu conspectu sa cuprinda date sigure despre îmbunatărea venituriloru preotiesci esoperate în parochii, fia prin reducere, fia cu ocașiunea întregirii parochielor arându-se în comparațiune veniturile ce au fostu mai înainte și cele ce s'au stabilitu mai în urma;

2) în raportulu consistoriulu sa se arete la fia-care parochia vacanta neîntregita, din ce cauza nu s'au întregitu acea, și în ce modu s'au pus administratoru parochialu, dupa cererea poporulu, seu prin ordinu consistorialu;

3) în acelu raportu sa se arete asemenea cu deameruntulu dificultățile și tulburările ce pôte se voru fi ivitu seu se voru ivi până la sesiunea viitoria cu ocașiunea întregirii parochielor, fia din caus'a reducerii numerulu preotilor, fia din motivulu îmbunatării venituriloru acelor'a fia din ôre care alta cauza.

Se primesce propunerea comisiunii. Fiindu tempulu înaintatu ședinți'a se inchide la 7 1/2 ôre și se announce ședinți'a proxima pe diu'a următoria la 9 ôre.

Siedinti'a VII

(din 26 Aprile.)

Siedinti'a deschidându-se la 9 ôre se cetesc protocolulu ședinței a IV și se autentica.

Presidiulu prezentéza: 1) Unu telegramu dela dep. Ios. Orbonasiu pentru concediu. Se ia la cunoscința. 2) Raportulu consistoriale, prin care substerne petitiunea stipendiulu I. Neamtii pentru înmultirea stipendiulu seu. Se predă comisiunii financiare 3) Raportulu consist. despre o asemenea petitiune a lui T. Ceontea carea se da la comisiunea financiaria. 4) Representatiunea Consistoriulu, prin care acést'a substerne resoluțiunea ministeriulu reg. pentru replătirea a 10,000 fl. din fondulu sidoxiale la cass'a statulu. Se predă comisiunii financ. 5) Rogarea nepotenciosulu invet. G. Soreanu pentru unu ajutoriu. Se predă comisiunii petitiunarie.

Deput. Diam. Manole cerendu cuventulu face următoria întepelatiune:

Considerandu, ca unu organismu numai atunci prosperéza, déca fia-care membru alu acestui'a implinesce chiamarea și îndatorirea sea și prin urmare considerandu ca și în biseric'a noastră dreptu credințiosu din archidieceșca numai atunci voru merge lucrurile bine, déca fia-care factoru alu acestei'a și cu deosebire acei'a, cari suntu încredințati într'unu gradu mai mare seu mai micu cu ingrigirea de trebile bisericești, și implinescu acu-

ratu datoritiile ce le prescrie loru legea și autoritățile superiôre, credu de datorința cu deosebire a deputatiloru sinodali, ca déca observéza într'unu locu séu altulu o stare abnormalu seu unu abusu, sa-lu aduca acést'a la cunoscința locuriloru competente și astu-feliu sa contribuă a delatură reulu. Aceste premise mi iau voia a face următoria întepelatiune:

a) Mi este cunoscutu și credu ca asemenea îi este cunoscutu și Vener. Consistoriu, ca atunci cându fericitulu în Domnulu Metropolitu Siagun'a a înzestratu pre preotulu grecu dela biseric'a S-tei treimi din cetatea Brasiovulu cu singhelia de parochiu, lu-a îndatoratu, că elu la tôte prasnicele sa celebreze servitiulu ddiescu împreuna cu parochulu românulu dela aceeași biserică. Acést'a dispozițiune nu s'a executatu nice odăta până acum.

b) Mai departe mi este cunoscutu, ca acestu preotu grecu dela 1867 anulu instituirii sele că parochiu și până acum n'a publicatu în biserică nici odăta ordinatiunile esmise de Ven. Consistoriu și mi este cunoscutu și aceea, ca onorat. scaunu ppscudu din Brasiovu n'a facutu pasii necesari și suficienți pentru a constringe pre desu pomenitulu parochiu la împlinirea datorinței sele. În fine

c) Amu cunoscința despre acea, ca matriculele dela biseric'a acést'a nu se pôta conformu prescrieriloru bisericești și civile de parochii respectivi, ci pentru creștini de naționalitate greco-bulgara se pôta de unu mireanu și înca în modu fôrte neregulatu cu corecturi, iera parochulu românulu nedându-se din partea episcopiloru greco-bulgari matriculele bis. este silitu a însemnă pre botezatiu, cununatiu și mortiiu români pre foi volante, din care cauza este supusu la multe neplăceri din partea autoritățiloru politice, și acést'a neregularitate se suferu din partea onor. scaunu ppscudu din Brasiovu; deci vinu cu totu respectulu a întrebă:

Suntu cunoscute aceste calamități și neregularități înaltulu Presidiu și Ven. Consistoriu? și déca suntu cunoscute s'au luat mesurile corespunditorie spre delaturarea lor?

Presidiulu respundindu indata întepelatoriulu promite, ca se voru luă mesurile necesare spre a delatură iregularitățile acelea și despre rezultatu va referă la sinodulu viitoriu.

Presidiulu face cunoscutu, ca dep. M. Branisce, cărui i-se dase concediu, s'a prezentatu.

Se ia spre sciința.

Dep. Boiu face propunerea: Pentru esecutarea conclusulu sinodale din 1874 Nr. prot. 19 p. 3 se însărcinéza Consistoriulu arch. a propune la bugetulu anulu 1876/7 sum'a necesaria și form'a corespunditoria, spre a se prevedé seminariulu arch. cu inscripțiunea și emblemele corespunditorie pentru eternizarea memoriei fundatorulu seu, a Archiepiscopulu și Metropolitulu Andreiu.

Dechiarându-se propunerea acést'a de urginte se începe numai de cătu o discussiune viua, la care iau parte mai multi oratori. În fondu toti se invoiescu că sa se esecuteze conclusulu relativu la inscripțiune pre seminariulu Andreianu, numai modalitatea provôca unele pareri diverginti.

Dep. Gaetanu aprobandu ide'a exprimata dejă prin conclusulu din

anulu trecutului sustiene, ca trebuie sa se lase executarea acestui concludu prea Venerab. Consistoriu, care pâna la anulu viitoriu sa ne prezenteze unu profilu pre câtu se va puté de corespundietoriu si sa nu se precipiteze lucrulu.

Dep. *Petco* cere sa se deschida Consistoriului unu creditu de 800—2000 fl. pre scopulu acest'a.

Dep. *Pacurariu* arata, ca trebuie lasata executarea acestui concludu V. Consistoriu, acest'a sa confereze cu ómenii de specialitate, sa statoréasca form'a, in care sa se tórne ide'a, sa i se dea unu creditu spre scopulu acest'a, iéra sinodulu sa-si reserveze dreptulu a dá Consistoriului indemnitate decursive, déca va aflá ca Consistoriulu a purcesu corectu intru executarea concludului.

In urma se primesce propunerea dep. Boiu imbinata cu propunerea lui Gaetanu.

Punendu-se la ordinea dílei alegerea unui asesoru onorariu in loculu P. Episcopu Metianu se alege Dr. Ilariu *Puscariu* cu 23 contr'a 18 voturi ce le-a intrunitu protop. *Baracu*.

Presidiulu anuncie rezultatulu acestei alegeri, dara in privint'a intaririi, fiindu ca existe pedeca, si rezervá dreptulu a se dechiará de alta data.

Vine la ordinea dílei referat'a comisiunii pentru imbnatirea starii pretiloru.

Rogarea pretiloru G. *Simonu* si G. *Vatasianu* in caus'a deteriorarii veniteloru preotiesci in parochi'a *Bundorf* se transpune la V. Consistoriu spre competenta afacere.

Dav. *Almasianu* cá presiedinte alu comisiunii scolare da de scire, ca comisiunea acest'a e gat'a cu raportulu seu.

Punendu-se la ordinea dílei referat'a acestei comisiunii ref. *Miheltianu* cetesce in estensu raportulu Consistoriului cá senatu scolaru de sub Nr. 937/1875, si dupa acest'a referat'a comisiunii asupr'a acestui raportu.

Referat'a se primesce de basa la desbaterea speciale.

Fiindu tempulu inaintatu siedint'a se suspende la 1 óra d. a. si continuarea se anuncie pre 5 1/2 óre d. a.

Siedint'a se redeschide la 5 1/2 óre d. a. si la ordinea dílei se continua referat'a comisiunii.

Se cetesce din referada punctulu I, in care dice comisiunea, ca senatulu scolaru n'au potutu resolví numai in 15 siedintie 1220 piese intrate (175 s'au resoltu brevi manu) si aru dorí, cá pre venitoriu sa se tiena mai multe siedintie, dara propune sa se ia spre sciintia acestu punctu.

Dep. *Gaetanu* cerendu deslusiri dela referintele comisiunii spre a se convinge despre datele din raportu capeta respunsulu, cumca nu s'au mai cautatu dupa acte prin archivu, ci s'au datu credientu raportulu consistoriale. Din motivulu acest'a Gaetanu cere sa se respinga propunerea comisiunii si sa se indrumeze comisiunea scolaru, cá sa confrunteze raportulu consistoriale cu actele ce se afla in archiv'a consistoriale si sa referenze despre rezultatulu in decursulu referadei sele.

Referintele consistoriale in senatulu Consist. dep. *Branu de Lemeni* si P. Vicariu N. *Popéa* dau deslusiri despre cauzele putieneloru siedintie si in urma Gaetanu multiemindu-se cu aceste espicatiuni si retrage propunerea sea.

Se primesce propunerea comisiunii. Cu privire la alu 2 pct. din raportulu Consist. despre visitatiunea scóloru din *Campeni* si in tractu, unde se dice ca s'au aplanatu controversele, comisiunea propune sa se ia spre sciintia.

Dep. R. *Patil'a* observa, ca pasulu acest'a din raportu, in care sa dice ca s'au aplanatu diferentiele si s'au infintiatu fondulu, sa se corige intr'acolo, ca s'au asiguratu fondulu fiindu acest'a infintiatu dejá de unu dieceniú.

Dep. *Gaetanu* inca scie, ca s'au infintiatu mai de multu tempu, dreptu aceea sa se coriga acestu passu dupa starea adeverata a lucrulu.

Dupa o discussiune viua, la care iau parte *Macelariu*, *Hanea*, *Diamandi* si *Branu*

Se primesce propunerea comisiunii.

La punctulu 3 din referada despre cuprinsulu raportulu Consist. relativu la starea scóloru si la datele statistice, comisiunea este multiemita cu specificarea si aretarea acestoru date si cu dispositiunile facute de Consistoriu, speréza, ca pre venitoriu se voru astérne date scolastice mai esacte, acést'a nu s'au potutu face acum pentru ca unele ppresbiterate n'au asternutu la tempu conspectele loru.

Se ia spre sciintia.

Se primescu apoi punct. referadei dela 4—11 si indata vine la discussiune p. 12 despre regulamentulu pentru esaminarea profesoriloru dela institutulu ped. teol. — comisiunea propune sa se ia spre sciintia. § 1 se primesce, la alu 2 § propuné *Gaetanu* ca comisiunea esaminatoria are a se constitui pre sine alegându-si presiedinte si dupa finirea lucrarii sa raporteze Consistoriului; — care propunere se respinge, primindu-se a comisiunii relativu si la §§ 3. 4. 5 si 6.

La punctu 7 dep. *Popescu* nu este multiemitu cu gruparea disciplineloru teologice in specialitati, fiindu despartite unele discipline cari dupa natur'a loru stau in strensa legatura — dreptu acea oratorulu pledéza pentru a se primí studiele in ordinea propusa de operatulu consistoriale, si e contr'a comisiunii.

Se primesce inse propunerea comisiunii.

Partea I a referadei se primesce in tóte punctele conformu propuneriloru comisiunii scolare.

Fiindu tempulu tare inaintatu se radica siedint'a si se anuncie cea venitórie pre díu'a urmatória la 9 óre. —

Marti la 1 óra d. a. s'au terminatu siedintiele sinodali din anulu acest'a, celu din urma alu periódei de 3 ani. Deputatii s'au departatu din Sibiu. — Despre siedintiele de *Dominica*, *Luni* si *Marti* vomu reportá in numerulu viitoriu. —

„Le Nord“ dela 27 Aprile se esprima astu-feliu despre visit'a principelui imperialu alu Germaniei in Itali'a si despre semnificarea politica a acestei visite:

„Principele imperialu alu Germaniei a mersu la Neapole, unde a avutu o lunga intrevedere cu regele *Victoru Emanuilu*; principele a fostu invitatu sa-si stabiléasca resiedint'a in palatulu regelui, pre tempulu siederei sele la Neapoli. Acésta visita si impregiurárilu in cari ea s'a efectuatu, vinu a distrage tóta cladirea de comentarii de inalta fantasia, alu cároru punctu de plecare fusese parasirea proiectulu imperatului *Guilom*. Se disese, spre esemplu, ca excursiunea principelui *Fridericu Vilhelm*, care trebuia mai intáiu sa fia revestita cu unu caracteru oficialu, s'aru fi schimbatu intr'unu viagiu intreprinsu intr'unu viagiu intreprinsu incognito, in urm'a unei neintielegeri intre curtile Germaniei si Italiei asupr'a alegerei orasiului unde sa se intálnéasca principele cu regele *Victoru Emanuelu*; la Berlinu, diceau unele diuare, se insistá cá intrevedere sa aiba locu la Rom'a, pre cându guvernulu italianu erá cu totalu ostilu acestui proiectu.

Faptulu ca principele a mersu la Neapoli, fára a se oprí macaru in cetatea eterna, probéza intru câtu sgomotulu despre care amintiramu erá lipsitu de ratiunea de a fi. Atara de acestea, principele s'a dusu singuru la Neapoli, fára principés'a *Victori'a*, care a remasu la Florenti'a; acést'a nu erá dara o intrevedere fortuita, adusa de intemplárilu unei excursiuni; ci e unu viagiu intreprinsu specialmente in scopulu unei visite cátra regele Italiei. Ce-va mai multu, acésta visita avú locu a dóu'a di dupa refusulu camerei deputatiloru de a luá in consideratiune propunerea *Petruceli* dela *Gatin'a* pentru abrogarea legei garantiiloru in favórea Papei. Tóte acestea probéza fórté lamuritu ca cu tóte divergintiele ce s'au produsu intre cele dóue guverne asupr'a cestiuniloru politice eclesiastice, raporturilu loru continua a avé intiparirea unei amicitii mutuale, care esclude prevestirile alu cároru tablou fantasmagoricu ii descriá unele foi din Berlinu in urm'a intrevederei dela *Venet'i'a*.”

Sub titlulu „cestiunea dunareana“ diurnalulu „*l'Univers*“, dela 26 Aprile publica urmatoriulu interesantu articulu:

Amu mai scrisu si alta data in acestasi locu ca adeveratulu nume alu cestiunei orientului este cestiunea dunaréna. Neste eveneminte recente de o importantia considerabile paru a justificá o apreciatune dedusa numai si numai din esaminarea fapteloru. Cu parere de reu vedemu opiniunea nóstra repetându-se de neste ómeni a cároru contradicere ne aru fi mai agreabila cá aprobarea.

De o parte jurnalulu „*Golos*“, care se intelneste cu noi in formul'a sub-liniata mai susu, cere cu energie independint'a absoluta a populatiuniloru crestine supuse séu vasele *Portii*; elu merge cu cutesanti'a pâna acolo pâna a somá pre junele principe alu Serbiei sa dea o lovitura decisiva. Déca elu nu se va hotári la acést'a, va avé sórt'a lui *Ludovicu-Philipu*, si principele *Nicolae*, alu *Montenegrului*, va culege glori'a marei intreprinderi dinaintea cárei'a serbulu s'aru fi datu la o parte. Organulu rusescu 'si a capatatu o influentia prea reala pentru-ca vederile séle sa póta fi despretiute,

De alta parte Germani'a nu si a inchisu, dupa cum scie, ambitiunea sea in limitele naturale ale „*Vaterlandului*“: ea urmareste cu unu ochiu gelosu cele mai mici miscári ale popóreloru de pre malurile Dunarii. „*Augsburger Zeitung*“ póte sa ne ajute sa presimtimu proiectele ulterióre ale Berlinului.

Dupa acestu jurnalulu, situatiunea Europei orientale a devenitu nesuferita; o ruptóre intre Serbi'a si Turci'a este iminenta. Se póta defíní intr'unu modu claru positiunea imperiului germanu. Interesulu seu principalu in tienuturilu Dunarii de josu, consta intru a favorisá crearea de noi state civilizate care se voru deschide cá unu canalu spre Orientu culturei sele intelectuale. „Ii este imposibilu sa si identifice interesele sele cu acelea ale Austriei, pentru cuventulu ca óre-care impregiuráriu potu sa faca pre acésta din urma putere mai putieniu germana de cátu austriaca séu ungara. Ceva mai multu, identificandu-si interesele séle cu Austri'a, Germani'a s'aru pune in opusetiune cu Russi'a, ceea ce nu trebue sa fie nu numai din caus'a Franciei, déru inca si din caus'a acestoru probleme pre, care Germani'a si Russi'a au de resoltatu in comunu pre Dunarea de susu si de josu.“

Rolulu Germaniei, in tempulu de fatia, este dara de a se pune cá mijlocitóre intre Austri'a si Russi'a, spre a neutralisá veleitátile loru de politica activa. Favorisandu mereu desvoltarea

stateloru vasale ale Turciei, ea este in stare si sa impedece ca miscarea revolutionara sa coplesiasca teritoriulu austriacu, si se asigure pre Russi'a contr'a ori-cárei temeri de anescare austriaca in orientu.

„*Augsburger Zeitung*“ nu crede ca stabilirea unui statu mare serbu aru fi unu pericolu pentru Austri'a: cáci Banatulu si Bacskatulu din Ungari'a se afla in afara de conditiunile naturale unei anescári la Serbi'a; si in Croati'a, in Slavoni'a, in Dalmati'a, populatiunea catolica este destulu de numerósa spre a tiené in friu pre Serbi de comuniunea gréca. Cátu despre Russi'a, represintata cá instigatoriulu secretu alu miscárei serbesci ea nu aru puté sa intervieve pre fatia atara numai déca Austri'a nu se va incercá sa ocupe Bosni'a. Déra, in ori ce casu, Germani'a s'aru opune la acést'a ocupatiune, cáci ea nu va tolerá pre Dunarea de josu nimicu „care aru puté sa i fie unu obstacolu la marea sea missiune viitóre in Orientulu Europei.“

Frasele urmatóre nu suntu nici decum consolatóre pentru Austri'a, si ele merita sa fie semnalate atentiunei principelui *Gortschakoff*:

„Form'a actuala a Austriei n'au fostu facuta cá sa existe secole intregi si viitorulu celu mare destinatulu Germaniei in Europ'a orientala d'abiá póte sa fie ajunsu de insusi Germani'a. Natiunea germana nu va fi turburata in missiunea sea cea mare nici de Russi'a, nici de Franci'a si cu atátu mai putieniu de unguri. . . Cultur'a intelectuala germana a progresatu in asiá gradu prin regiunile Dunarii de josu, gratie Austriei, in cátu ea nu are a se mai teme de nici o concurentia. Cu tóte simpatiile slaviloru pentru consangeni si coreligiunarii loru din Russi'a, ei au remasu streini de limb'a si literatur'a rusesca.

De si in Franci'a se face mare sgomotu de „slavismu“, si cu tóte ca Serbi crescuti la Parisu afectéza de a vorbí parisieneste, nu se póte comperá intru nimicu cu intinderea imensa ce a luat u iimb'a germana printre Serbi de clas'a cea inalta. Chiaru si in Ungari'a, cu tóte silintiele magiiloru de a incuragiá usulu limbei loru limb'a germana este nelipsita din conversatiunile ómeniloru literati séu ale diferiteloru nationalitati. Dintre tété nationalitatile din Ungari'a, serbi suntu cei mai primitori pentru cultur'a esencialmente germana. Ei nu se germaniséza cu inlesnire, déru invétia limb'a germana fára dificultate, bá chiaru cu unu amoru óre-care, si traducu in limb'a loru cele mai bune cárti din literatur'a nóstra. . . In *Montenegrulu* in Bosni'a si in alte districte Serbe, totu astféliu cá si in Serbi'a propriu disa, suntu serbi austriaci cari sub numele de „*Swabians*“ propaga in liniste spiritulu germanu prin tóte satele.“

De siguru, articolele din diurnale nu suntu telegrame oficiale semnate de secretari de statu. Nu trebuie cineva nici sa esagereze gravitatea declaratiuniloru loru, nici sa comita imprudenti'a de a nu le tiené in séma, cându ele esprima tendintiele unoru guverne fórté dibace si ale unoru popóre fórté putinte. Asiá dara, in acésta afacere *Golos* nu este cá sa dicemu asiá de cátu echoulu unei politice seculare, si „*Augsburger Zeitung*“ nu ne spune nimicu nouu dicendu ca Germani'a aspira sa tréca preste fruntariile sele. „*Sánt'a Rusie*“ 'si are ide'a ei, „imperiulu evangelicu“ 'si are asemenea pre a lui; se póte fórté bine sa se intemple cá aceste dóue idei sa se intálnéasca mai tardiu pre unu vastu câmpu de resbelu, acést'a nu este inse de cátu o presomptiune. Fia-care di aduce cu sine ale sele. Pentru momentu este destulu sa observámu ca si unu colosu si cealalta opera dejá balcanii cu umbr'a loru,

si ca se temu totu atãta de putienu de Austri'a cãtu si de Angli'a.

Sabiu, 25 Apr. st. v. 1875.

Domnule Redactoru! Pentru insemnatatea obiectului urmatoriu, ce atinge **statutul agrariu**, votatu de Universitatea sasãsa pentru teritorialele fundului regiu, me simtu indemnãtu a-ti comunicã spre primire in „Telegrafulu Romanu“ urmãtoarele:

In unu procesu ce-lu portu in numele romãniloru din Altien'a in contr'a mesuriloru asupritorie luate de cãtra comunitatea sasãsa din Altien'a despre regularea referintieloru posesiunari in specie a pasianitului pre otarulu acelei comune, in contr'a cãror'a, pre lãnga recursele ordinari, pre cari acelu statutu agrariu le concede numai pâna la comitiatu cã ultim'a instantia, amu asternutu si un'a reprezentatiune la reg. Ministeriu de interne; in dilele acestea primiu prin oficiatulu din Nocrichiu o resolutiune, prin carea comitiatulu fundului regiu face urmãtoarea descoperire: Cumca la 24 Fauru a. c. au primitu acelu comitiatu unu emisu dto 19 Fauru a. c. nr. 22540/1874 alu reg. ung. ministeriu de agricultura, meserii si comerci, care arata, ca in pertractãrile tienute de cãtra acelu inaltu ministeriu, dimpreuna cu ministeriele de justitia si de interne, asupr'a susu amintitei reprezentatiuni a romãniloru din Altien'a, s'au ivitu mai multe dificultãti a celoru mai esentiali puncte ale statutulu agrariu din punctu de vedere a legiloru patriei si a codicelui civ., si s'au indrumatu Comitele fundului regiu a propune inalteloru ministerii modificarea acelu statutu in unele anumite directiuni. Prin acestu emisu ministerialu s'aru fi *suspendatu indirecte valõrea acelu statutu agrariu*, si din acãsta cauza dlu Comite, pâna la alte dispositiuni mai inalte, nu se mai põte dimite in pertractarea referintieloru agrari in genere si in specie nici a cestiunei subversante despre regularea pasiunitelu.

Deõrece multi locuitori romãni in comunele mestecate din fundulu regiu patimescu subatari impregiurãri, mi-amu tienutu cã romãnu de datotorintia, a face cunoscutu cuprinsulu mai susu citatulu emisu ministerialu, precum mi s'au impartasitu, spre orientare, deõre-ce acela, de-si s'au nascutu prin procesulu romãniloru din Altien'a respectatulu de mine, totusi dupa descoperirea incl. Comitiatu s'au generalisatu dupa cum chiaru si in reprezentatiunea nõstra amu cerutu.

Dr. Ioanu Borciã,
advocatu.

Resinari in 11 Maiu n. 1875.

In comun'a nõstra, la 26 Aprile tr. st. n. s'au publicatu, ca la 5 Maiu se va face organizarea comunitatei.

Conscriptiunea alegatoriloru indreptatiti acum nu s'au mai publicatu dupa usu — sub motivu, ca a fostu publicata in 6 Iulie 1874 — din care cauza in siedinti'a reprezentatiei comunale dela 2 Maiu a. c. mai multi reprezentanti au pretinsu a se publicã din nou inainte de alegere conscriptiunea — si a se impartã la mãna alegatoriloru indreptatiti acasa listele rubricate si certificatele de legitima-tiune dupa cum prescrie legea, — inse notariulu comunulu H. Muciu reflecta, ca are ordinu dela locurile mai inalte, cã sa nu tramita la nimeni acasa nimicu — si cine scie ca este indreptatitu sa vina la cancelaria sa-si primãsca list'a rubricata, cu tõe acãstea inse la 4 Maiu dupa amãdi au inceputu a impartã prin servitorii comunali simplu numai list'a rubricata locuitoriloru fãra de a impartã si certificatul de legitima-tiune prescriu in §-lu 10 alu stat. provs. liter'a B.)

De-si nu s'au observatu si indeplinutu formele prescrie de lege, dlu inspectoru cercualu Martinu Fleischer totusi la 5 Maiu a pasitu la actulu de alegere si votisare. Cu acãsta ocaziune membrii oficiulu comunulu, cu toti aderintii si argatii loru pandeau la usi'a cancelariei, si sprigineau pre alegatori cã sa intre mãi intãiu in odaia de alaturea unde-i silãu cã sa le arete ca pre cine au scrisu in lista, si dẽca nu le aretã ori nu se invoiau ale preface ei lista — atunci avisau pre companionii loru din comisiune cã sa-i respinga dela urna. Casuri de acãstea s'au intemplat mai multe.

Unu locuitoriu, care in urm'a reclamãrei facuta s'au fostu publicatu la 6 Iulie 1874 ca are dreptulu de alegatoriu — acum i s'au denegatu acestu dreptu, si venindu inaintea comisiunei cu rogarea si pretindendu a i se concede exercicierea dreptulu seu nu i s'au concesu sub motivu ca nu se afla scrisu in conscriptiune, cu tõe ca pentru constatarea pretensiunei si afirmãrei sele au produsu si martori.

Reclamarea acestui omu, au datu ansa dlui inspectoru a sistã cursulu votisãrei mai departe sub motivu ca au fostu conturbatu la actulu votisãrei de unii alegatori. Acestu motivu au fostu nedreptu si nebasatu.

Datorinti'a d-sele aru fi fostu a respectã mai pre susu de tõe legea — si a nu suferi pre notariulu H. Muciu a falsificã conscriptiunea si a trece in aceea persõne neindreptatite dupa inchiarierea conscriptiunei.

Datorinti'a d-sele aru fi fostu sa priveghieze a se duce la indeplinire cu scumpetate prescriesele instructiunei electorali — iera sa nu suferã a se calcã legea chiaru sub presidiulu d-sele.

Detorinti'a D. lui Inspectoru aru fi fostu a se tienea numai de obiectulu actulu de alegere si votisare, iera nu sa incẽpa cu insulte si vetãmãri grosolane contr'a alegatoriloru cari au pretinsu respectarea si observarea legei.

Datorinti'a d-sele aru fi fostu a pune in lucrare prescriesele §-lui 10 din stat. prov. lit. B. si a ordonã a se tramita la toti alegatorii certificatul de legitima-tiune conformu acestui § si apoi sa pasiasca la actulu de alegere si votisare.

Contr'a acãstei proceduri ilegali si abuseriloru comise la acãsta organizare, mai multi alegatori indreptatiti au asternutu protestu la inclitulu magistratu sibianu — cerendu a se sistã ulteriorulu cursu alu alegerei si a orenduã din nou o alta alegere respective votisare legala; iera la acãst'a a se revidã list'a de conscriptiune a alegatoriloru si a se duce in deplinire tõe prescriesele instructiunei electorale, in fine a se esmite unu altu comisariu in loculu dlui inspectoru Martinu Fleischer.

Cu totu protestulu — d-lu Inspectoru la 9 Maiu c. au esitu iera in comuna, acum inse insotitu de 4 gendarmi si-au continuatu votisarea dupa ce mai intãiu au raportatu inclitulu magistratu si au inculpatu intr'unu modu injustu pre unii alegatori, cu scopu dupa cum s'au vedutu cã sa fia escortati cu gendarmi cãti-va alegatori mai priceputi, ceea ce s'a si intemplat cu unulu, si ast-feliu sa bãge frica in alegatorii restanti, cã membrii oficiulu comunulu sa põta avea mãna libera spre a camotã listele alegatoriloru cã sa revina ierãsi realesi. — Votarea din 9 Maiu c. a fostu intru adevãru o curata scamatoria, alegatorii au fostu adusi la urna prin servitorii si aderintii oficiulu comunulu si la usi'a cancelariei se sprigineau si numai dupa ce li se prefaceau list'a la cei mai multi, li se dá voia a intrã la urna. Din tõe acãstea resulta ca d-lu inspectoru cercualu Martinu Fleischer, sub a cãrui presidiu s'au toleratu a-se comite acãste ilegalitãti si abuseri au con-

sideratu mai pre susu de lege vointia arbitrara a unoru membrii de ai oficiulu si notariulu comunulu.

Se pricepe pentru ce.

Iera astfeliu au decursu la noi in Resinari actulu celu mai momentosu alu alegerei reprezentatiei comunale. Contr'a acãstei proceduri ilegale ne vedemu siliti a protestã in fatia lumei si a opiniunei publice, adevãratulu si singurulu tribunalu nepartinitoriu cã sa aiba idee si sa veda cum ni-se desconsidera legea de cãtra ast-feliu de amplotiati partinitori.

Sperãmu inse, ca inclitulu magistratu Sibianu, la care s'au asternutu protestu din partea mai multoru alegatori, convingãndu-se despre neimplinirea formeloru prescrie de lege, si a abuseriloru comise la organizarea comunitatei nõstre — va nimici actulu de alegere si va orenduã o alta alegere, si unu altu d-nu comisariu in loculu d-lui inspectoru Martinu Fleischer, sub a cãrui conducere si presidiu sa se incẽpa din nou organizarea comunitatei nõstre, si sa se duca la indeplinire asiã cum prescrie legea si instructiunea electorale.

Mai multi alegatori.

Sabiu, 30 Aprile 1875.

(Prepastia infricosiata.) Liniscea, de care acestu orasiu multu si desu cercatu de prepastie elementarie, se bucurã de unu tempu incõci, chiaru in Vinerea pasciloru (23 Apr.) fu intrerupta prin unu infricosiatu incendiu. Foculu, escatu din negrige in suburbiulu „Ioseni“, si purtat de unu ventu turbatu din apusu spre resaritu, in putiene momente preface in cenusia o multime de case, siuri, siopruri, tãscuri, granarie, recuise de economia, vite cornute, porci, galitie, cu unu cuventu totu ce foculu a apucatu in curte si casa, dintre cari la unele a arsu si padimentulu. Chiaru si pretinsele case sigure de pãtra si coperite cu tige n'au scapatu din ghiarele foculu furiosu.

Poterea ventulu aruncã apoi totu deodata foculu preste gradinile pergiolite, preste riulu celu mare, in strad'a „intre riuri“, unde asemene intr'unu momentu consumã totu ce diliginti'a agronomiloru adunase cu sudõre de mai multi ani.

De aici foculu sarã in suburbiulu „saxoni“, preface si acolo in cenusia o multime de case si siuri.

Ori ce resistintia ori ajutoriu fatia de furi'a acestui focu a fostu aprõpe desiarta si cei mai multi, vedindu acãsta latire a foculu, purtat de capritiulu unui ventu turbatu, erau ingrigiti fia-care de ale sele.

Uniculu si marele norocu, potu dice, a fostu ca foculu s'a intemplat diu'a.

Astu-feliu incendiulu dela 23 Aprile a preface in cenusia 58 case 97 siuri si graduri, cari dimpreuna cu cele arse intr'ensele reprezenta unu capitalu preste 60,000 fl. v. a. Mai multi õmeni s'au si bolnavitu greu si unii dintre ei au si muritu. Toti cei arsi si remasi numai cu peteculu de hãina de pre ei traiescu astadi din mil'a celoru-alalti concetãtieni pentru ca suntu aprõpe peritori de fõme.

Asecurati au fostu putieni, cei mai saraci de locu nu.

Ajutoriu cãtu de micu este prea intetitoriu si credu ca pretotindenea õmenii semtitori si cu stare nu voru intardiã a contribuã cãtu de cãtu spre alinarea suferintieloru celoru pusi sub ceriulu liberu.

Fratii sasi au si facutu numai dẽcãtu colecte frumõse si au tramisu si provocãri la ajutoriu aprõpe si de parte pentru putenii meseriasi sasi arsi. Speru, ca si fratii romãni nu voru negã ajutoriulu posibilu pentru numerosii loru frati nefericiti de aici, cu tõe ca adevãrat'a humanitate la astu-feliu de nenociri nu permite a se face deosebiri si separatismu.

In 24 Aprile, adevãra in diu'a ter-gului de tiãra, se aprinse o siura in partea mēdiadiana a orasiulu; inse foculu fu localisatu si stensu prin grabniculu ajutoriu alu lucratoriloru de lemne poienari din apropiare.

In 27 Aprile au arsu in centrulu orasiulu paru graduri. Aerulu lini-scitu si momentanulu ajutoriu puternicu au impedeat latirea foculu.

In 28 Aprile a arsu unu siopru in partea estrema resaritena a orasiulu.

Eata cãte calamitãti au ajunsu acestu orasiu in septamãna pasciloru. Nu sciu cãndu va fi sfersitulu acãstei tragedie, cãci la atãtea incendiuri urmate dupa olalta in deosebite partii ale orasiulu, ne umplemu cu grige si fiori si suntemu siliti a face feliu de feliu de combinatiuni pentru a ni potẽ esplicã motivele si scopulu acestoru aprinderi sistematice.

Cei ce voru potẽ se voru asecurã si fãra inpintinare, si astu-feliu de esperintie i voru si silã a se asecurã. Speru ca treb'a acestoru aprinderi nu va remanẽ mõrta si tempulu ni va si descoperi dõra ce-va, cãci sõrtea unui orasiu intregu nu põte fi obiectu de jucaria.

Grigi'a buna este prea de lipsa inainte de tõe.

* * *

Romania.

Bucuresci, 24 Aprile 1875.

Dẽca tiãra nõstra a fostu condemnata sa indure multe suferintie morale si materiale, a fostu pusa sa platẽsca multe gesiefturi si concesii patriotice votate cu aplause si orbesce sub guvernulu Rosetto-Bratianu, cum a fostu concessiunea Strusberg si Ofenheim (cãci pre cea promisa in secretu bancherulu Wertenberg n'au apucatu s'o realizeze...); dẽca tiãra acãst'a a trebuitu sa platẽsca multe pagubi de mii de galbeni cã cea dela Smãrd'a, multe contracte de stricãri de arme si de pãtra din Scoti'a, si multe plimbãri diplomatice pre la Parisu ale amiciloru „Romãnulu“ (Carad'a si alti) fãra nici unu interesu pentru publicu; dẽca visteri'a nõstra ajunsese a tienẽ banii cãtu tiene ciurulu apa, inlocuindu-se harti'a moneta prin bonuri de tesauru ilimitatu, si venituri fictive, incãtu nici lefele, nici pensiunile vedu-veloru nu se mai plateau, ci se scontau pre jumetate la usi'a ministeriulu de cãtra camatarii ovrei; dẽca prin biciulu vestitei „influintie morale“, prin isgonirea meritulu si inlocuirea lui prin manifestãrile cu masalaua, ajunsese a falsificã educatiunea poporulu, dupa cum a marturisitu insusi d. Dim. Bratianu; dẽca tõta intiepleciunea politica a rosiloru constã in a agitã necontentitu spiritele, a patronã bande revolutionarie si a amenintã pre puterile vecine, in cãtu ni se compromitea totu creditulu si ni se tramitea chiaru din Franci'a avertismente, ca „esistenti'a Romaniei e in pericolu!“ — dẽca tiãra, dicemu, a trebuitu sa indure tõe acãste nefericiri si umilitie, ea a avutu si unu singuru folosu din tõe acãste nenociri: *demascarea falsiloru liberali* seu a rosiloru si esperinti'a pentru viitoriu.

Ce-va mai multu, acãsta trista esperintia, amu constatatu cu fericire, nu a fostu desiãrta, cãci ea a profitatu multu natiunei si poporulu amagitu, care s'a potutu desmetici si a vedutu falsitatea adversariloru nostri in tõta goli-tiunea ei! Natiunea, luminata prin acea esperintia platita asiã de scumpu, si setõsa de o stare de lucruri normale si adevãratu progresista, sincera si durabile, a respinsu cu energie in mai multe alegeri generale si par-tiale, cã cele de preste 100 de colegie senatoriale si municipale din vãra trecuta, pre rosii si protegiati loru. De parte de a dá ascultare bociloru loru false pre ruinile patriei... cãndu nu suntu densii la putere (!), natiunea legale, alegatorii au respinsu ipocrisi'a,

calomni'a si cursele cu care s'au incercatu oposantii nostri dela „Romanulu“ spre a face sa se restorne ordinea de lucruri stabilita si creditulu câstigatu cu atât'a ostenele in intru si in fati'a Europei.

S'a suparatu cu dreptu cuventu siefulu rosiloru si alu „Romanului“ de atât'a ingratitude din partea credinciosiloru si necredinciosiloru sei; căci in adeveru d. C. A. Rosetti a suferitu unu fiasco personalu, chiaru intre ai sei. Numai 74 de voturi din 150 votanti si din 8000 alegatori ai capitalei! Acést'a sémnia a adeveratu derisiune, iéra nu a fomena morala!

Publică-va d. Rosetti in „Romanulu“ de mâne list'a candidatiloru rosii impreuna cu voturile intrunite de fia-care? Vomu vedea.

Ceea ce s'a constatat in modu lamuritu, este ca rosii dela „Romanulu“ si „Alegatoriulu liberu“, ori câtu aru vociferă de aci inainte, si-au aretatu ce potu, s'au demascatu in fine prin alegerile de proba ce au facutu intre densii, dupa atâtea discursiuni si trembitiari in cea mai deplina libertate.

PS. In editiunea de sér'a a „Romanului“ de mâne nu vedemu inca list'a din sal'a Bossel a candidatiloru rosii pentru colegiulu III, dara vedemu o scrisore prin care d. C. A. Rosetti, siefulu rosiloru si „Romanului“ poleindu-si singuru pilul'a cu vorbe pompóse, cere stergerea sea din lista, — dupa ce fusese stersu de feliu — declinându onóra de-a fi intre alegatorii capitalei..... cu 74 voturi din 8000 alegatori ai colegiului III!

Numai 74 voturi a intrunitu d. Rosetti, siefulu rosiloru in liber'a intrunire si alegere dela Bossel, si sfidându pre „Romanulu“ sa desmintă acést'a cifra elocinte! „Press'a“

„Alegatoriulu liberu“ comentéza măsurile guvernului actualu in modulu urmatoriu:

In fine guvernulu se decise a intră deadreptulu in lupta, publicandu o circulara-manifestu si consiliându pre afidatii sei a face intruniri, cari au probatu ca partidulu liberalo-conservatoriu numera putieni membri; căci, cu tóte ca elu este astadi la putere, nu a vediutu intrunindu-se nici chiaru a patr'a parte din alegatorii colegiului I de Ilfov, pre cându la intrunirile tienute de opozitiune, s'au grabitu a veni mai multu de jumetate. Si cându nici chiaru proprietarii cei mari, luminati, avuti si independinti, cari in tóte tierile suntu mai conservatori decâtu seracii, nu sustienu unu guvern care se pretinde a fi conservatoriu, atunci nu sciu cine-lu mai póte sustiené?!

In ceea ce privesce circular'a-manifestu, suntemu datori a-i face o mica analiza, pentru cá sa se cunósca ce a facutu acestu omu alu dilei, acestu inversunatu conservatoriu cu figur'a de burgesu, cu 11 Februaru pre frunte si armatu cu bát'a in alegeri.

Prin circular'a sea, d. Lascaru Catargiu spune ca a primitu cârm'a tieriei intr'o situatiune mai multu decâtu dificile. Critica totu trecutul, arata ca tier'a se află mai reu decâtu cum fusese inainte de regulamentu, enumera tóte medicamentele eroice întrebuintate cu succesu pentru radical'a vindecare a raneloru, astfelu ca Romania innóta astadi in fericire, si termina consiliându pre alegatori sa dea votulu loru pentru candidatii oficiali. — Circular'a-manifestu pare a fi o filipica, care inse nu are de basa nici sântieni'a causei, nici elocintia lui Demosten, u nici curatieni'a mobilulu care trebuiá sa o dicteze. Putemu mai bine sa o calificámu de o pantahusa indrasnétiá pentru voturi.

Sa vedemu acum, déca partidulu cu nume de ocaziune a avutu cuventu sa se laude in tempu de patru ani ca celu putienu a pusu ordine in finantie!

Déca acestu guvernulu inventá unu sistemu care nu numai sa ecuilibreze bugetele, dar inca sa lase in fia-cere anu escedente, cu cari sa se amortiseze datori'a flotanta; déca introducea in administratiune niscai-va reforme, cari sa aduca sporirea venituriloru; déca incuragiá s'au scotea la lumina vre-o industria nóua, care sa imbogatiésca pre statu séu pre proprietari; déca celu putienu, mantienea in statu quo cifr'a datoriei, noi amu fi fostu cei dintâiu cari sa i aducemu cuvenitele laude. Dar a stinge o datorie de 59 milióne contractandu, in comptulu tieriei si cu ipotecii mosiile statului, unu imprumutu de 78 milióne, nu este nici unu merit, pentru ca nu dnii Catargiu-Mavrogheni au formatu creditulu tieriei, ci tier'a in sa 'si lu-a avutu si 'lu va avé totudeun'a. Ceea ce a facutu d. Mavrogheni in acestu imprumutu este nostimá vendiare a celoru 10 milióne obligatiuni domeniiale apartienendu Casei de Depuneri si Consemnatiuni, este in afacerea celoru 600,000 lei candu cu imprumutul Offenheim, este afacerea Offenheim.

Bunu, reu, imprumutul de 78 milióne stinse datori'a; iér dobând'a si amortismentulu nu s'au ridicatu la 11%, precum dice d. Catargiu in manifestulu seu, ci la 13,44%; de óre ce se platesce o anuitate de 8 milióne lei pentru 59 milióne si jumetate incasate. — Ministeriulu se grabi a declará, prin espunerea de motive la bugetulu anulul 1872, ca situatiunea financiara a tieriei erá limpede, iér' er'a imprumuturiloru inchisa. Situatiunea o limpedi biét'a tíera, déru er'a imprumuturiloru mai aveá o portitia, prin care d. Catargiu & compania Mavrogheni avéu sa lase a intrá alte datorii si, prin urmare, sa provóce unu nou imprumutu.

Bugetele aniloru viitori, incependu dela 1872, nu mai avéu nevoie sa adauge la cheltuelile obicinuite de câtu: primo, diferintia între interesele ce se platéu la datori'a flotanta si anuitatea de 8 milióne a imprumutulu cu domeniile; secundo, anuitatile cailoru ferate, in totale 17 si jumetate milióne. Cu aceste sume trebuiau sporite veniturile. Se infintia Monopolulu tutunului, care se licita cu 8 milióne diéce mii lei pre anu; tacs'a timbrului (inregistrarea esistá), care produce minimum 4 milióne, afara de inregistrare; licentiele, alte 4 milióne in totale 16 milióne; de unde resulta unu deficitu de 1,500,000 lei, care s'aru fi pututu prea bine acoperi cu sporulu ce au datu celelalte venituri ale statului, precum ne dovedescu chiaru bugetele.

Sa nu ni se respundia ca si celelalte cheltueli au trebuitu sa sporésca pentru ca tóta lumea scie ca scolile s'au imputienatu, siosele nu s'au adogatu, comerciulu, industri'a si agricultur'a n'au priimitu nici unu ajutoriu din bugetulu statului, si nici putea priimi vre-unu concursu din partea acestui guvernulu cu ingagiamente cátra straini. Numai initiativa privata, rezemata pre propriele ei fortie si medii, a mai facutu câte-ceva si déca patriotismulu majoritatiei Romaniloru nu manifestá vointia de a se infintia Creditulu-Fonciaru prin asociatiunea proprietariloru, incátu sa póta luá si denumirea de románu, suntemu increditati ca si acést'a institutiune aru fi fostu astadi in manile streiniloru. — Si, lucru ciudatu! acestu guvernulu, care are atâtea simpatii pentru Prussia, a luptatu contr'a unei institutiuni copiata, chiaru in bazele ei, dupa sistemulu prussianu!

Nasce acum întrebarea cum a pututu sa se formeze o nóua datoria

flotanta de 24 milióne (fiindu- ca din cele 29 milióne votate, 5 suntu pentru cumparátore de arme), pre câtu timpu cea vechia erá stinsa, iér anuitatile imprumutulu din 1871 si ale cailoru ferate acoperite cu veniturile create?! Cum a potutu d. Lascaru Catargiu sa buciune, prin circular'a sea, ca, sub ministrulu seu, s'au regulatu finantiele si ca tier'a a prosperatu (póte in datorii!) esi câtu tempu fâra a fi nici unu resboiu, nici epidemii, nici imbunatatiri aduse in vre-o ramura economica, guvernulu seu nu numai ca a sporitu veniturile prin infintiare de sarcini noi si grele, déru inca si datori'a tierii?! Mare cutesantia!

Articulu de lege XXXV. din an. 1874

CAPU XV.

Inspectiunea.

§ 165. Asupr'a activitatii oficiale si a portarii morale a notariloru publici veghiéza camer'a notariala.

§ 166. Camer'a notariala póta registre exacte despre toti notarii publici din cerculu seu, in rubricile acestoru registre se cuprindu urmátorele:

a) numele si conumele notariului publ;
b) numirea statiunei si diu'a in carea notariulu si-a inceputu activitatea;

c) sum'a si calitatea cautiunei, dimpreuna cu schimbările eventuale, referitorie la acést'a;

d) pedepsele dictate asupra notariului publicu, facendu-se provocare la respectivulu decisu;

e) tempulu, in care notariulu a incepatu a functioná;

f) numirea tribunalului, la care se depunu scriptele notariului publicu;

g) notitie, cari au sa cuprinda in sine mai vertosu suplinirile intemplete si schimbările in statiune.

§ 167. Camer'a notariloru publici duce registru si despre candidatii de notari publ. in care se inscrie cu punctualitate tempulu de insinuare si esirea loru din praece, numindu-se si notariulu, la care candidatul a fostu in aplicatiune.

Camer'a este datória a grigi, cá candidatul, in restimpulu praecei notariale sa nu fia aplicatu si in altfelu de praece.

§ 168. Camer'a notariala este datória a esaminá celu putienu odata intr'unu anu cancelari'a notariloru publici din cercu prin unulu dintre notarii publici ai cercului, si a se convinge despre regularitatea protocéloru si a documinteloru.

In casu de iregularitate mai neinsemnata, ce vine la cunoscentia camerei, da instructiune notariloru publici, iéra in casu de iregularitate mai mare séu de deiictu dispune despre pedepsirea legala.

§ 169. Procurorulu reg. din resiedinti'a camerei notariale este datori a veghiá, ca camer'a sa esecute cu rigóre cuvenita esaminările prescise in § 168.

Déca in acést'a privintia descopere negligerentia: procurorulu reg. despre acést'a face raportu presiedintelui judecatoriei disciplinare, iéra acést'a ministrului de justitia pentru a se efeptu investigatiunea si dispunerea ulterioara. (§ 190.)

§ 170. Oficiele si autoritatile publice suntu detorie iéra pártile suntu indreptatite a face aretare camerei despre tóte faptele si deliectele venite la cunoscentia loru cari le comite notariulu publicu si cari in intielulu acestei legi suntu impreunate cu urmarire disciplinare ori pedépsa.

§ 171. Inspectiunea suprema asupra notariloru publici si a camerei loru notariale compete ministrului de justitia.

Pre bas'a acestui dreptu alu seu in interesulu justitiei, séu in urmarea plansoriloru facute póte dispune, ca manipuliunea atâtu a singuraticiloru notari, câtu si a cameriloru sa se iec la cercetare si ca abuserile sa fia pedepsite.

(Va urmá.)

Varietâti.

X** (Monumentulu lui Ioanu Heliade Radulescu.) Din unu comunicatu alu dlui Sava Scouimescu estragemu despre acestu monumentu dupa „Pressa“ urmátorele:

Cá secretariulu alu comitetulu presidatu de d. Dim. Ghic'a pentru monumentulu ce este a se radica in memoria nemuritorulu Heliade, parintele literaturii române si un'a din ilustratiunile tieriei, suntu datori a veni prin aceste renduri sa tienu publiculu in curentu atâtu despre mersulu acestei subscriptiuni natiunale câtu si despre mersulu statuei la care lucréza distinsulu artistu Ferrari din Rom'a, cáruia s'a incredintatu acést'a opera de arte. In privintia statuei, amu onóra a aduce la cunoscentia publiculu ca ea se urméza cu zelu si cu succesu de cátra numitul artistu cu care a contractatu comitetulu. D. C. Esarcu, agentulu nostru diplomaticu din Rom'a, si membru corespondinte in privintia acestui monumentu, ne a facutu cunoscutu dilele acestea ca artistulu a inaintatu cu lucrarea statuei in creta cu vultu succesu, si spera a o terminá preste vre o 2 luni, dupa care vomu avea fotografii; in urma artistulu va incepe opera reale in marmura de Carrara, la care va pune negresitu mai multu tempu.

Raportu comerciale.

Sabiu 7 Maiu n. Grâu 4 fl. 27 xr. frumosu, 4 fl. 13 xr. mestecat, 3 fl. 73 xr. cualit. infer.; secar'a 2 fl. 80 xr. pâna 2 fl. 53; orzu 2 fl. 67; ovésu 1 fl. 87 pâna 1 fl. 60 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 47 xr. galé'a austriaca.

Canep'a 10—20 fl. maj'a.
Linteá 7 fl. 33 xr.; mazarea 5 fl. 33 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie ungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lenne de focu 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 16—20 cr. p., de porc 20—24 xr. Unsóra 79 xr. pâna la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Aprile (12 Maiu 1875.)

Metalicele 5%	69 55
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	74 25
Imprumutul de statu din 1860	111 50
Actiuni de banca	964 —
Actiuni de creditu	231 —
London	111 45
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	82 —
„ „ „ Temisorenese	79 75
„ „ „ Ardelenesci	78 —
„ „ „ Croato-slavone	81 —
Argintu	102 90
Galbinu	5 32
Napolqonu d'auru (poli)	8 91 1/2

Nr. prot. 71 — 1875.

Edictu.

Ioanu Fauru din Apoldulu superioru, scaunulu Mercurei, carele de doi ani de dile a parasitu pre legiuit'a sea socie Susan'a Petru Fauru totu de acolo fâra a se sci ubicatiunea lui, se citéza a se presentá inaintea subsemnatulu scaunu ppescu in terminu de unu anu si o di, anumitu pâna in 19 April. 1876, căci la din contra procesulu divortialu asupra i intentatu se va pertractá si decide si in absentia lui. —

Mercurea in 18 Aprile 1875.

Scaunulu ppescu gr. or. alu Mercurei.

I. Drocu,
Adm prot.

(2—3)

Librari'a Socecu et Comp. Bucuresci.

Calea Mogosiói Nr. 7.

Anuncie aparitiunea primei serii a scrieriloru lui Vasilie Alesandri „Teatru“ 4 volume 8º formatu Charpentieru Harthie velina, tipariu elegantu.

De vendiare la tóte librariile din tíera pre pretiulu de 20 lei noi pentru 4 volume.

Spre finele lunei lui Maiu anulu curentu va aparé seri'a II-a „Poesii“ si pre la finele lui Octombree seri'a III-a „Prosa“ de d. Vas. Alexandr', cároru serii voru urmá imediatu:

Poesiile lui Dim. Bolintineanu.

(2—3)